

Azerbaycan Diplomasi'si 100 Yaşında

Musa MERCANLI
Baş Editör

9 Temmuz 1919'da Azerbaycan Halk Cumhuriyeti Hükümeti Dışişleri Bakanlığı sekretaryasına ilişkin geçici bir yönetmelik kabul etti. Arşivde bulunan söz konusu belgeden yola çıkarak, 8 Temmuz modern Azerbaycan Devleti tarafından diplomatik misyon çalışanlarının bayramı, yani modern Azerbaycan diplomasisinin doğduğu gün olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda, 2019 yılında Azerbaycan diplomasisinin 100.yılı ülkede resmi bayram olarak coşkuyla kutlandı. İrs-Miras dergimizin elinizde bulunan sayısında, Azerbaycan Dışişleri Bakanı Syn. Elmar Mammadyarov'un bu konuya ilişkin makalesi yer almıştır.

28 Mayıs 1918'de İstiklal Bildirisi ile bağımsızlığını dünyaya ilan eden Azerbaycan Halk Cumhuriyeti'ni sağlam temeller üzerine oturtmak için en önemli görev, yeni devletin uluslararası alanda tanıtılmasını sağlamaktı. Bu yüksek amaçla Paris Barış Konferansı'na giden Azerbaycan heyetinin, gece gündüz demeden zor koşullarda aylar süren yoğun çalışmaları sonucunda, genç Azerbaycan Cumhuriyeti'nin büyük devletler tarafından fiilen tanınması, aynı zamanda Azerbaycan diplomasisinin henüz güç ve tecrübe edinmeden kazandığı tarihi bir zaferdir. Azerbaycan'ın en değerli siyasetçi ve bağımsızlık mücadelesi liderlerinden oluşan bu heyetin Paris'e gidebilmesi için 1919'da İstanbul'da dört ay (Ocak-Nisan) boyunca bekletilmesi ve konferansa katılmak için bu süre zarfında yürütülen diplomatik mücadeleler, ünlü Azerbaycan diplomatı, Sovyetlerin UNESCO'da uzun yıllar temsilcisi olarak görev yapan Ramiz Abutalobov ve Gürcü asıllı Fransız araştırmacı Giorgi Mamulia'nın bu sayımızdaki makalelerine konu olmuştur.

Sayın okurlarımızın dikkatini çekeceğine inandığımız bir başka makale de, Azerbaycan'ın büyük siyaset ve düşünce adamlarından, Doğu'nun gericilik ve cehaletten kurtuluşu için Batılaşması fikrinin yayılmasıyla ün kazanmış, Azerbaycan, Osmanlı ve Türkiye Cumhuriyeti parlamentolarında milletvekilliği yapmış Ahmet Ağaoğlu konulu makaledir.

Bunun yanı sıra, geçtiğimiz yıl 100.yılıni kutladığımız Azerbaycan Halk Cumhuriyeti'nin kısa tarihi, AHC döneminde kadınların toplumsal yaşamı, Atatürk ile Neriman Nerimanov şahsında Milli Mücadele dönemi Türkiye'si ile Sovyetler Birliği yönetimi arasındaki ilişkilerde Azerbaycan faktörü gibi konulara ait yazıların da sayın okurlarımızın ilgisini çekeceğini umuyoruz. Son olarak, Azerbaycan tarihi ve kültürüne ilişkin sunduğumuz ve gelecek sayılarımızda sunacağımız bilimsel nitelikli eserler aracılığıyla görüşeceğimizi umut ederek, tüm okurlarımıza esenlikler dileriz.